



**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

13.11.2024р.

Одеса

№ 65/37-рк/к

КП «Надія» Фонтанської сільської ради
Одеського району Одеської області

«Інформація, доступ до якої обмежено»

Про припинення бездіяльності,
яка містить ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Бездіяльність комунального підприємства «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, яка полягає у не приведенні діючих договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, до положень чинного законодавства містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку надання вказаних послуг.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Суб'єктом господарювання, якому надаються рекомендації, є Комунальне підприємство «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області (далі – КП «Надія»).
- (3) Відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про проведення державної реєстрації юридичної особи – у разі, коли державна реєстрація юридичної особи була проведена після набрання чинності Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» - 21.04.2011, номер запису: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (4) КП «Надія» засноване Фонтанською сільською радою Одеського району Одеської області, код ЄДРПОУ: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (5) Основним видом діяльності КП «Надія» згідно з кодом КВЕД є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (6) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Надія» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (7) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснювався державний контроль за дотриманням суб'єктами

господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах Одеської області.

- (8) Відділенням надіслано вимоги про надання інформації на адресу КП «Надія» від 06.06.2024 № 65-02/1548е та від 07.08.2024 № 65-02/2629е.
- (9) Листами від 15.07.2024 № 312 (вх. № 65-01/2022 від 23.07.2024) та від 11.09.2024 № 426 (вх. №65-01/2672 від 16.09.2024) КП «Надія» надало інформацію з копіями підтверджуючих документів.

4. ВИЗНАЧЕННЯ СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РИНКУ

- (10) Аналіз та дослідження становища КП «Надія» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605.

4.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (11) КП «Надія» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
- послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (12) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Надія», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (13) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.1. Споживчі характеристики.

- (14) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон) житлово-комунальні послуги - це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (15) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесені до комунальних послуг.
- (16) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання»:
 - централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
 - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (17) Відповідно до статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (набрав чинності 07.08.2023) централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (18) Основною споживчою властивістю послуг централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідно-каналізаційні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.2.2. Умови споживання

- (19) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону.
- (20) Таким чином, головною умовою споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

4.2.3. Умови реалізації

- (21) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (22) КП «Надія» діє на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, виданої, *«Інформація, доступ до якої обмежено»* строком дії з 15.09.2014 до 15.09.2019.
- (23) Відповідно до норм частини шостої статті 21 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», який набув чинності 28.06.2015, ліцензії на провадження видів господарської діяльності, визначені у статті 7 цього Закону, які є чинними на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, є безстроковими, та можуть, за заявою ліцензіата, бути переоформлені.
- (24) Відповідно до листа Одеської обласної державної адміністрації від 24.09.2021 №143/21/02/02-11/1312, ліцензія КП «Надія» *«Інформація, доступ до якої обмежено»* є чинною та має необмежений термін дії.
- (25) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (26) КП «Надія», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та, відповідно, внесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> (зокрема станом на 17.10.2024).
- (27) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення реалізуються виключно на договірних засадах.

4.2.4. Ціна.

- (28) Тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення встановлені для КП «Надія» наступними рішеннями виконавчого комітету Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області:
від 10.11.2021 №267:
- на централізоване водопостачання – 16.44 грн м³,
- на централізоване водовідведення – 13,60 грн м³;
від 31.01.2024 №21:
- на централізоване водопостачання – 19.51 грн. м³,
- на централізоване водовідведення – 19,51 грн.м³ з ПДВ, що є діючими.
- (29) Отже, кінцеві споживачі послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають можливості впливу на ціну послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки тарифи на ці послуги встановлює виконавчий комітет Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області.
- (30) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «Надія» на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається

монопольне (домінуюче) становище КП «Надія».

4.3. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).

- (31) Виробником (виконавцем) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є КП «Надія».
- (32) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від КП «Надія» послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.4. Визначення товарних меж ринку.

- (33) Враховуючи, що послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються на платній основі, ці послуги є товаром.
- (34) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який їх надає виключно в межах мереж водопостачання та водовідведення, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються).
- (35) Ураховуючи, що ринок послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії такі послуги не мають аналогів та не можуть бути замінені іншими послугами.
- (36) За таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринків.

- (37) Особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх отримання безпосередньо за місцем знаходження діючих мереж водопостачання та водовідведення.
- (38) Рішеннями Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 22.03.2021 №113-VIII та від 06.07.2021 №252-VIII в оперативне управління КП «Надія» передані мережі водопостачання та водовідведення з устаткуванням, розташовані на території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області (а саме: села Фонтанка, села Крижанівка, села Нова Дофінівка, села Вапнярка, села Олександрівка, селища Ліски, селища Світле).
- (39) Рішення виконавчого комітету Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 10.11.2021 №267 та від 31.01.2024 №21 якими встановлювались тарифи на послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, розповсюджувались на територію Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області.
- (40) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водопостачання та водовідведення, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія».

4.6. Часові межі ринку

- (41) Відповідно до інформації, отриманої від КП «Надія» листом від 15.07.2024 №312 (вх. № 65-01/2022 від 23.07.2024) кількість споживачів послуг централізованого водопостачання КП «Надія» станом на дату отримання вимоги Відділення про надання інформації становила «Інформація, доступ до якої обмежено» осіб, з яких «Інформація, доступ до якої обмежено» – юридичні особи та «Інформація, доступ до якої обмежено» – населення.
- (42) Станом на дату отримання вимоги Відділення про надання інформації кількість споживачів послуг централізованого водовідведення КП «Надія» становила «Інформація, доступ до якої обмежено» споживач.
- (43) Листом від 11.09.2024 № 426 (вх. № 65-01/2672 від 16.09.2024) КП «Надія» повідомила, що договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого

водовідведення набирають чинності з моменту їх підписання і діють протягом одного року з дати набрання чинності. Якщо за один місяць до закінчення строку дії цих договорів жодна з сторін не повідомить письмово іншій стороні про відмову від договору, цей договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.

- (44) Таким чином, договори, укладені в 2021 році продовжували діяти в 2022 - 2023 роках та діють в 2024 році; договори, укладені в 2022 році продовжували діяти в 2023 році та діють в 2024 році; договори, укладені в 2023 році, діють в 2024 році.
- (45) Отже, договори про надання КП «Надія» послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, укладені зі споживачами є діючими.
- (46) Таким чином, на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом лютого-грудня 2022 року, 2023 року, та січня - жовтня 2024 року в вищезазначених територіальних та товарних межах КП «Надія» працює одноосібно та не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (47) Отже, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період лютого-грудня 2022 року (враховуючи початок вчинення бездіяльності щодо неприведення положень діючих договорів до чинного законодавства), 2023 року, та січня - жовтня 2024 року (порушення триває), протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

4.7. Визначення частки на ринку

- (48) На ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водопостачання та водовідведення, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія» протягом лютого-грудня 2022 року, 2023 року, та січня – жовтня 2024 року здійснювало діяльність лише КП «Надія».
- (49) Отже, КП «Надія» у зазначений період є таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на цьому ринку з часткою 100 %, оскільки КП «Надія» не мало на цьому ринку жодного конкурента.

4.8. Визначення потенційних конкурентів

- (50) Враховуючи те, що ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у відповідності до статті 5 Закону України «Про природні монополії» знаходиться у стані природної монополії, у КП «Надія» відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області де розташовані діючі мережі водопостачання та водовідведення, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія».

4.9. Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- (51) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.10. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (52) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.
- (53) Враховуючи зазначене, КП «Надія» на ринку послуг з централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення в межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водовідведення та водопостачання, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія» протягом лютого-грудня 2022 року, 2023 року, та січня – жовтня 2024 року, є таким, що має ознаки монопольного (домінуючого) становища з часткою 100 %, оскільки КП «Надія» не мало на цьому ринку жодного конкурента.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.

- (54) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- (55) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
- виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
 - житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
 - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
 - споживач житлово-комунальних послуг – індивідуальний або колективний споживач.
- (56) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема централізованого водопостачання.
- (57) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (58) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (59) Відповідно до частини третьої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги;
 - порядок оплати послуги;
 - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.

- (60) Крім того, відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (61) Статтями 7 та 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг. Так, індивідуальний споживач зобов'язаний укласти договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (62) Частиною четвертою статті 23 та частиною третьою статті 24 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (63) На виконання Закону України «Про житлово-комунальні послуги» Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила надання послуг).
- (64) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019р. № 690» (далі – Постанова від 02.02.2022 № 85), яка набрала чинності 04.02.2022, Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів викладені в новій редакції (далі – Правила в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, Типові договори в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85), а саме:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення без обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (65) Згідно з пунктом 1 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 ці Правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (66) Відповідно до пункту 5 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (67) Згідно з пунктом 14 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

- (68) Послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (69) З пропозицією про укладення договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги») може звернутися будь-яка сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором.
- (70) Індивідуальний договір вважається укладеним із споживачем, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуги співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали відповідний договір з виконавцем.
- (71) Індивідуальний договір з власником індивідуальних (садибних) житлових будинків вважається укладеним, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуг, якщо такий власник не вчинив дій щодо відключення (відмови) від комунальної послуги (фактичне виконання робіт із відключення будинку).
- (72) Фактом приєднання споживача до умов індивідуального договору (акцептування договору) є вчинення споживачем будь-яких дій, які свідчать про його бажання укласти договір, зокрема надання виконавцю підписаної заяви-приєднання, сплата рахунка за надані послуги, факт отримання послуг.
- (73) З огляду на зазначене, згідно з положеннями діючого законодавства надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (74) Договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. При цьому саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.

- (75) У ході здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах Одеської області, за результатами аналізу інформації та документів, що надані КП «Надія», встановлено наступне.
- (76) КП «Надія» листом від 15.07.2024 № 312 (вх. №65-01/2022 від 23.07.2024) повідомило, що загальна кількість споживачів послуг з централізованого водопостачання станом на дату надання відповіді на вимогу Відділення від 06.06.2024 № 65-02/1548е (тобто станом на 15.07.2024) становила «Інформація, доступ до якої обмежено» осіб, з яких «Інформація, доступ до якої обмежено» – юридичні особи, «Інформація, доступ до якої обмежено» – населення.
- Послуги з централізованого водовідведення станом на липень 2024 року надавались «Інформація, доступ до якої обмежено» споживачу.
- У 2023 році загальна кількість діючих договорів становила:
- на послуги з централізованого водопостачання «Інформація, доступ до якої обмежено» договорів, у тому числі «Інформація, доступ до якої обмежено» договорів – з юридичними особами, «Інформація, доступ до якої обмежено» – з фізичними особами;
 - на послуги з централізованого водовідведення – «Інформація, доступ до якої обмежено» договір.
- У 2024 році загальна кількість діючих договорів становила:

- на послуги з централізованого водопостачання *«Інформація, доступ до якої обмежено»* договорів, у тому числі *«Інформація, доступ до якої обмежено»* договорів – з юридичними особами, *«Інформація, доступ до якої обмежено»* – з фізичними особами;
 - на послуги з централізованого водовідведення – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* договір.
- (77) Текст публічного договору з індивідуальним споживачем (фізичною особою) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) розміщено на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/> 06.10.2021.
- (78) Відповідно пункту 51 вказаного договору, договір укладається строком на 1 рік, якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово іншій стороні про відмову від договору, договір вважається подовженим на 1 рік.
- (79) Таким чином вказаний публічний договір станом на жовтень 2024 року є діючим.
- (80) КП «Надія» надало Відділенню вибірково копії заяв фізичних осіб на приєднання до публічного договору, які є однотипними.
- (81) Зокрема, Відділенням отримано копії наступних заяв:

Таблиця 1

«Інформація, доступ до якої обмежено»

- (82) Відповідно до вказаних заяв - приєднань до публічного договору від 08.11.2021 з індивідуальним споживачем (фізичною особою) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), вказаний договір укладається лише шляхом приєднання споживача до запропонованого договору в цілому.
Споживач – фізична особа, який діє на законних підставах, підписавши дану заяву-приєднання до договору, який розміщено на сайті Фонтанської сільської ради за веб-адресою: <https://fontanska-rada.gov.ua>, шляхом приєднання до всіх його умов в цілому.
- (83) За результатом аналізу публічного договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), розміщеного на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/>, який вважається укладеним з фізичними особами, шляхом приєднання споживача та є діючим, встановлено, що він не приведений у відповідність до умов Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, а саме:

Таблиця 2

Умови Типового договору (Типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85)	Умови публічного договору від 08.11.2021 № б/н з індивідуальним споживачем про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) в редакції КП «Надія»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору

<p>11. Контроль якісних та кількісних характеристик послуг здійснюється за показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку та іншими засобами вимірювальної техніки. Засоби вимірювальної техніки, які призначені для вимірювання тиску, повинні відповідати вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.</p>	Не передбачено	Відсутність в договорі даного пункту може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді як отримання неякісних послуг, так і до додаткових фінансових витрат.
<p>п. 12. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно - відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуг, що може призвести до ущемлення його інтересів.
<p>п.16. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається: -за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; -з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності, у зв'язку з його втратою, ремонтом, перевіркою може призвести до нарахування виконавцем необґрунтовано збільшеної плати за надані послуги та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів
<p>п.17. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p>	Не передбачено	
<p>п.18. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, проведенням перевірки засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної</p>	Не передбачено	

техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.		
<p>п.21. Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного обліку, для перевірки схоронності таких вузлів обліку, зняття показань засобів вимірювальної техніки, що є складовою вузла комерційного обліку, та періодичного огляду у порядку, визначеному статтею 29 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” і цим договором.</p> <p>Періодичний огляд вузла (вузлів) комерційного обліку здійснюється виконавцем під час зняття показань. У разі дистанційного зняття показань періодичний огляд проводиться виконавцем не рідше ніж один раз на рік.</p> <p>Споживач повідомляє виконавцю про недоліки в роботі вузла комерційного обліку протягом п’яти робочих днів з дня виявлення засобами зв’язку, зазначеними в розділі “Реквізити виконавця”.</p> <p>Власник (співвласники) будівлі (багатоквартирного будинку) або його (їх) представники мають право доступу до місць установавання вузлів комерційного обліку для проведення перевірки схоронності та зняття показань. Перевірка проводиться у робочий час у присутності представника виконавця, управителя або відповідальної особи за збереження і цілісність вузлів комерційного обліку. Втручання в роботу вузла комерційного обліку заборонено.</p>	<p>8.Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного обліку, для проведення перевірки схоронності таких вузлів обліку та зняття показань.</p> <p>9. Виконавець або визначена споживачами особа, що здійснює розподіл обсягів послуг, визначених за допомогою вузла комерційного обліку, між споживачами, має право доступу до приміщень, в яких встановлено вузли розподільного обліку за показаннями яких здійснюється такий розподіл</p>	<p>Відсутність у договорі положень щодо процедури, пов’язаної з обслуговуванням вузла комерційного обліку може призвести до нарахування виконавцем необґрунтовано збільшеної плати за надані послуги та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів</p>
<p>абз. 2 п.30. Розмір зазначених тарифів зазначається на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуг _____ (посилання на веб-сайт)</p> <p>абз.4.п.30 Виконавець зобов’язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</p>	Непередбачено	<p>Відсутність даного пункту Типового договору може призвести до додаткових фінансових витрат споживача у вигляді нарахування виконавцем збільшеної плати за надані послуги</p>
<p>п.33. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиті послуги.</p>	<p>п.14. Оплата послуг здійснюється не пізніше 20 числа місяця, що настає за розрахунковим періодом</p>	<p>Умова щодо оплати послуг не пізніше 20 числа місяця може призвести до ущемлення прав споживачів у вигляді додаткових фінансових витрат у зв’язку з нарахуванням пені за несвоєчасне здійснення платежів за надані послуги у встановлений у договорі строк, що суперечить чинному законодавству</p>
<p>п.38. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p>	Не передбачено	<p>Нарахування плати за послугу за час перерв може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.</p>

<p>п. 39. Споживач має право:</p> <p>4) на усунення протягом 50 годин, якщо інше не визначено законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг;</p> <p>п. 42. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>4) подавати воду для протипожежних потреб;</p> <p>8¹) здійснювати перерахування розміру нарахованої плати за послуги та/або ненарахування її для споживача протягом періоду тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб за умови отримання заяви та документального підтвердження відповідно до умов договору;</p> <p>15) контролювати дотримання установлених міжповірочних інтервалів для засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла комерційного та розподільного обліку;</p> <p>16) протягом п'яти робочих днів надсилати управителю або відповідним виконавцям скарги споживачів щодо надання комунальних послуг у разі, коли вирішення таких питань належить до повноважень управителя або інших виконавців послуг.</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p> <p>п/п 17 п.30 Самостійно, здійснювати перерахунок вартості послуг за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі _____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Відсутність таких умов щодо прав споживача та зобов'язань виконавця може призвести до звуження кола прав споживача та кола обов'язків виконавця послуг, а також до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотриманих коштів у зв'язку з невиконанням виконавцем покладених на нього зобов'язань</p>
<p>44. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.</p> <p>Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послуги. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>	<p>31.Споживач несе відповідальність за:</p> <p>2) несвоєчасне внесення платежів за послуги шляхом сплати пені;</p>	<p>Невизначення певного розміру пені може призвести до зайвої сплати коштів споживачем тобто зайвих фінансових витрат, що ущемлює його інтереси, а також до можливості встановлювати виконавцем на власний розсуд споживачам різний розмір пені у разі несвоєчасного здійснення платежів</p>

- (84) З 04.02 2022 КП «Надія» мало привести укладені у 2021 році та діючі договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідність до чинної редакції типового договору, проте вказані договори продовжують діяти у редакції, яка не відповідає чинному законодавству.
- (85) З огляду на зазначене, розміщення на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/> та використання КП «Надія» Публічного договору з індивідуальним споживачем (фізичною особою) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), який вважається укладеним з фізичними особами шляхом приєднання споживача та є діючим, в редакції, що не відповідає положенням чинного законодавства, та неприведення його до редакції Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85, що набрала чинності 04.02.2022, звужує коло прав цих споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов цих договорів.
- (86) Крім того, листом від 11.09.2024 № 426 (вх. № 65-01/2672 від 16.09.2024) КП «Надія» надало копії договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (для юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців), укладених з юридичними особами, що є чинними на дату надання відповіді на вимогу про надання інформації від 07.08.2024 № 65-02/2629е, а саме:

Таблиця 3

«Інформація, доступ до якої обмежено»

- (87) За результатом аналізу договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (для юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців), укладених у період з лютого по грудень 2022 року *«Інформація, доступ до якої обмежено»* а саме: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, які за інформацією КП «Надія» є чинними, встановлено, що вони не відповідають умовам Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, а саме:

Таблиця 4

Умови Типового договору (Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85)	Умови договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (для юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців в редакції КП «Надія»)	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------

<p>п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно - відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуг, що може призвести до ущемлення його інтересів.</p>
<p>12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315.</p> <p>п.7 ч. XI вказаного наказу передбачає, що у разі виходу з ладу або втрати вузла(ів) комерційного обліку холодної води загальний обсяг спожитої холодної води у будівлі/будинку за період його непрацездатності/відсутності визначається за середнім загальним споживанням за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання комунальної послуги, але не менше 15 діб за наведеною формулою.</p>	<p>Не передбачено.</p>	<p>Відсутність вказаного пункту у договорі може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.</p>
<p>13. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається:</p> <ul style="list-style-type: none"> -за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; -з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. <p>Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності, у зв'язку з його втратою, ремонтом, перевіркою може призвести до нарахування виконавцем необґрунтовано збільшеної плати за надані послуги та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів</p>
<p>14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках).</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p>	<p>Не передбачено</p>	

<p>15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, повіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу.</p> <p>Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, повіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку.</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, повіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.</p>	<p>п. 22. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку до відновлення його роботи або заміни ведення комерційного обліку здійснюється з урахуванням середнього споживання питної води протягом попередніх 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 місяців, за фактичний час споживання послуги, але не менш як 15 діб).</p>	
<p>17. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів.</p> <p>Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	<p>п. 19. У разі недопущення виконавця до відповідного вузла обліку для зняття показань або у разі ненадання у визначений договором строк споживачем виконавцеві показань відповідного вузла обліку виконавцем протягом трьох місяців приймається середньодобове споживання відповідної послуги за попередні 12 місяців.</p> <p>Після відновлення надання показань відповідних вузлів обліку виконавець зобов'язаний здійснити перерахунок за надані послуги</p>	<p>Недотримання даного пункту типового договору може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг.</p>
<p>18. Періодичний огляд вузла (вузлів) комерційного обліку здійснюється виконавцем під час зняття показань. У разі дистанційного зняття показань періодичний огляд проводиться виконавцем не рідше одного разу на рік.</p> <p>Споживач повідомляє виконавцю про недовідки в роботі вузла комерційного обліку протягом п'яти робочих днів з дня виявлення засобами зв'язку, зазначеними в розділі "Реквізити і підписи сторін" цього договору.</p> <p>У разі коли споживач є власником (користувачем) приміщення у будівлі, а виконавець здійснює обслуговування та заміну вузла (вузлів) комерційного обліку, зокрема його огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодичну повірку засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла комерційного обліку, таке обслуговування здійснюється за рахунок плати за абонентське обслуговування.</p> <p>Заміна і обслуговування, зокрема огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у</p>	<p>п. 27. Розмір внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку послуг з централізованого водопостачання (у разі встановлення виконавцем) встановлюється відповідно до Методики визначення розміру внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку та їх розподілу між споживачами комунальних послуг, власниками (співвласниками) приміщень, обладнаних індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання, затвердженої Мінрегіоном.</p>	<p>Відсутність положень даного пункту Типового договору позбавляє споживача можливості бути обізнаним із вимогами законодавства, які стосуються порядку оплати у разі здійснення виконавцем обслуговування, заміни вузла (вузлів) комерційного обліку, зокрема його огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодичну повірку засобу вимірювальної техніки</p>

<p>тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодична повірка вузла (вузлів) розподільного обліку, здійснюються за рахунок споживача.</p> <p>Повірка засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла (вузлів) комерційного обліку, здійснюється за рахунок споживача відповідно до Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 474.</p>		
<p>п.19. Споживач вносить однією сумою плату виконавцю за послуги, що розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та обсягу спожитих послуг, визначеного відповідно до Правил надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690) в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85 та Методики розподілу.</p> <p>У разі коли споживач є власником (користувачем) приміщення у будівлі, а розподіл спожитих послуг здійснюється виконавцем, такому споживачу нараховується плата за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця _____ (посилання на веб-сторінку)</p>	<p>п. 6. Плата за послугу розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послугу та обсягу спожитих послуг, визначеного відповідно до законодавства.</p>	<p>Незазначення нормативно-правових актів, на підставі яких розраховується плата за послуги, посилання на які міститься у пункті 19 Типового договору, може призвести до порушення права споживача на внесення плати виконавцю за послуги, розрахованої згідно з діючим законодавством</p>
<p>п.26. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p>	<p>29. Споживач має право: 9) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження її якості.</p>	<p>Незазначення нормативно-правових актів, на підставі яких не нараховується плата за послуги, посилання на які міститься у пункті 26 Типового договору, може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.</p>
<p>п.28. Споживач зобов'язаний 8) інформувати протягом місяця виконавця про зміну власника будівлі споживача у разі відчуження будівлі шляхом надання виконавцю витягу або інформації з Реєстру речових прав на нерухоме майно.</p>	<p>п.30. Споживач зобов'язаний 13) письмово, шляхом подання заяви інформувати виконавця про зміну власника приміщення (іншого об'єкта нерухомого майна) протягом 10 календарних днів з дня настання таких змін.</p>	<p>Скорочення строку інформування виконавця може призвести до ущемлення інтересів споживача</p>
<p>п. 32. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність вказаного пункту у договорі може призвести до зайвих матеріальних витрат споживачів та, як наслідок,</p>

наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.		ущемлення їх інтересів.
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	-------------------------

- (88) В той же час, договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (для юридичних осіб), укладені КП «Надія» протягом 2023-2024 років та які за інформацією КП «Надія» є чинними на дату надання відповіді на вимогу про надання інформації від 07.08.2024 № 65-02/2629є, повністю відповідають умовам Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85.
- (89) КП «Надія», виклавши умови Публічного договору з індивідуальним споживачем (фізичною особою) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) від 08.11.2021, розміщеного на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/> та уклавши договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у період з лютого по грудень 2022 року з юридичними особами та фізичними особами – підприємцями, що є діючими, у наведених в таблицях 2 та 4 редакціях, що не відповідають положенням чинного законодавства, та неприведення їх до умов Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85, яка діяла на момент укладення цих договорів, звучило коло прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов цих договорів.
- (90) Зазначене одночасне звуження прав споживача та звуження обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг та може ускладнити отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (91) Відповідно пункту 5 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690, послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (92) Згідно з підпунктом 5 пункту 50 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 виконавець послуг зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.
- (93) Відповідно до положень статті 179 Господарського кодексу України (далі – ГКУ), яка визначає загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, Кабінет Міністрів України, уповноважений ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або

органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

- (94) Статтею 184 ГКУ регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (95) З огляду на зазначене, КП «Надія» повинно було переглянути умови договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та привести їх у відповідність до типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85, не відступаючи від їх змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача та власної відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (96) В свою чергу, бездіяльність КП «Надія» щодо неприведення з 04 лютого 2022 року публічного договору з індивідуальним споживачем (фізичною особою) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) від 08.11.2021, розміщеного на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/> та договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, укладених у період з лютого по грудень 2022 року з юридичними особами та фізичними особами – підприємцями, що є діючими, до положень типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019р. № 690» може призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.
- (97) З огляду на зазначене бездіяльність КП «Надія», яка полягає у неприведенні діючих договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, до положень чинного законодавства містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку надання вказаних послуг.

7. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ КП «НАДІЯ»

- (98) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (99) Унаслідок розміщення на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/> та використанні КП «Надія» Публічного договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), який вважається укладеним з фізичними особами шляхом приєднання споживача та внаслідок укладання у період з лютого по грудень 2022 року з юридичними особами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, в редакції, що не

відповідає положенням чинного законодавства, та неприведення з 04 лютого 2022 року їх до чинної редакції типових договорів зменшилися обсяги прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов договору, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.

- (100) Така поведінка КП «Надія» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (101) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі КП «Надія» має можливість нав'язувати споживачам (фізичним так юридичним особам) умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуг.
- (102) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополю владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

8. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ КП «НАДІЯ» ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (103) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (104) Унаслідок розміщення на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/> та використанні КП «Надія» Публічного договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), який вважається укладеним з фізичними особами шляхом приєднання споживача та є діючим, а також укладання у період з лютого по грудень 2022 року з юридичними особами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, в редакції, що не відповідає положенням чинного законодавства, та неприведення з 04 лютого 2022 року їх до чинної редакції типових договорів зменшило обсяги прав споживачів та власної відповідальності як виконавця послуг за порушення умов цих договорів.
- (105) За інших надавачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення привабливість КП «Надія» у таких випадках для споживачів могла б різко зменшитися і тому за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до абзацу третього статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, КП «Надія» істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

9. ВИСНОВКИ.

- (106) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (107) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (108) Враховуючи, що КП «Надія» протягом лютого-грудня 2022 року, 2023 року та січня-жовтня 2024 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водовідведення та водопостачання, які належать або використовуються (експлуатуються)

КП «Надія», є таким, що мало ознаки монопольного (домінуючого) становища з часткою 100 %, його бездіяльність, яка полягає у неприведенні діючих договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, до положень чинного законодавства містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку надання вказаних послуг.

- (109) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Ураховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтю 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Комунальному підприємству «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*; місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, шляхом:

приведення розміщеного на сайті Фонтанської сільської ради <https://fontanska-rada.gov.ua/pro-kp/> публічного договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем);

- приведення укладених у період з лютого по грудень 2022 року та чинних на даний час договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з юридичними особами у відповідність до чинної редакції типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05 липня 2019 року № 690» (зі змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання цих договорів та/або внесення змін у відповідності до типового договору.

Зазначаємо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

На підставі частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не

призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, Південне міжбласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України не розпочинатиме провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжбласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж двох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова Колегії

Ірина ДАНИЧ